

a társaság ügyeit, hogy igazgatásuk minden oldalra nézve kielégítő lesz. Bármiként legyen, mi a társaságba belépést melegen ajánljuk, mert teljes meggyőződéssel pártolunk minden a protestans egyházakat egymáshoz közelebb hozó vállalatot, melyhez a jelen esetben még általános nemzeti irodalmi érdek is fűződik.

Általános Szám-tan. Az alsó foku kereskedelmi iskolák I. osztálya számára a legújabb, 1885. aug. 3-án 29801. sz. a. kiadott ministeri terv alapján írta dr. Veress Vilmos, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára. Ára 50 kr. Budapest, 1887. Lampel Róbert kiadása. Dr. Veresstől a II. és III. osztály számára írt szám-tan már korábban megjelent. A jelenlegi munkával teljessé van téve a sorozat. Dr. Veress kézikönyvei a maguk nemében igen jelesek s annak fog kétségtelenül bizonyulni a most kiadott is.

A Páncsovai m. kir. állami reál-gymnasium értesítőjéből „A tanulók közzel és tulleltása“ czimű értekezés Egyed Mózes-től megjelent külön füzetben. Nemcsak tudományos értekeért, hanem gyakorlati szempontból is figyelemre méltó jeles munka, melyet a nevelés ügygyel foglalkozók haszonnal olvashatnak s tanácsainak követésével a tanulóknak megköszönhetlen szolgálatot tehetnek. Üdvözljük t. barátunkat, hogy tudományát oly hasznosan értékesíti.

Protestans Népkönyvtár IV. és V. füzet. Az első keresztények életéről. Petri Elektől. Emlékversek. Dalmadi Gy. Búszke Zsófi. Gyarmathy Zsigánétól. Pünkösöd. Hörk Józseftől stb. gazdag tartalommal. Derék és hasznos vállalat.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol testvéreink újabb szivessége. A toroczkói máj. 1-sői szerencsétlen tüzvész az angol unitáriusok figyelmét is magára vonta. Ierson Henrik urnak, a társulat titkárának kezdeményezésére gyűjtést eszközöltek, hogy ők is hozzájáruljanak a segélynyújtáshoz. Évi közgyűlésükön, melyet f. évi jun. 1-én tartottak meg Londonban s a melyről angol levelezésünkben ismertetés foglaltatik, maga az elnök, Nettleford Fridrik ur, a gyűlés figyelmébe ajánlotta az Ierson ur felhívását. Az elnök ur beszédének ide vonatkozó részét érdekesnek tartjuk egész terjedelmében közölni:

„A végrehajtó-bizottság jelentésében — így szól az magyar fordításban — egy szép és nemes adományról volt említés téve, a magyarok részéről tett azon 100 font sterling adományról, melyet Ferencz József püspök gyűjtött az Essex Hall építési alapra. (Éljen.) Erre a segélyre mi egyáltalában nem számítottunk és az a szives és nemes érdekeltség, a mely a testvéri rokonszenvnek ily nyilvánítását sugallta, felette kedvesen lepte meg a választmányt, mint tényt mutatván ez adomány, hogy a kölcsönös rokonszenvnek mily szoros és szilárd kapcsolatai vannak az itteni unitáriusok és magyarországi testvéreik között. Szerencsétlenségre, a közelebbi múlt hónapban egy nagyon súlyos csapás érte a mi magyar barátinkat. A lapokban levelek jelentek meg arról a tűz-

vésztől, a mely Toroczkó községének egy nagy részét elhamvasztotta. Oly rohamos volt a gyulás, hogy számos házból épen semmit se lehetett megmenteni és számos család a szó teljes értelmében nyomorra jutott. Mivel ezen csapás jobbjára a mi hitünk sorsosait érte, nem kétlem, hogy mi is készséggel segélyükre sietünk. Ierson ur aláírási ivet bocsátott ki, a melyen már is tétettek adományok s remélni lehet, hogy a titkár ur rövid időn abban a helyzetben lesz, hogy egy összeget küldhet Ferencz püspöknek a szerencsétlenek sorsa enyhítésének munkájára. A levelekben, melyek lapjainkban megjelentek, magyar testvéreink nem kértek segélyt. Nem tudom, hogy ezt a szerénység okozta-e, melynélfogva ők maguk nem akartak rámutatni a kedvező alkalomra, melyet mi a legcélszerűbben felhasználhatunk korábbi nemeslelkűségük viszonzására, vagy azt gondolták, hogy a kérés által a kételynek egy neme támadhat a segély önkéntessége iránt, a mit egy ily csapásnak szülnie kell? Azonban bármelyik érzés vezette, mindkettő egyaránt nemes és tiszteletreméltó volt s Angliában teljesen méltányoltatott s remélem, hogy a társulat barátai e méltánylásukat kifejezni sietnek azzal, hogy az Ierson ur kezébe rögtön egy oly összeget tesznek le, a melyet azonnal azon nagy szerencsétlenség enyhítésére lehessen felhasználni.⁴

És csakugyan a gyűlésen már 30 font st. gyűlt össze, mely pár nap alatt tett aláírásokkal 80 fontra gyarapodván, ez összeget Ierson ur azonnal elküldötte püspökünknek, levélben, melyben a h.-mező-vásárhelyi vizáradás pusztításairól is megemlékezett, megbizván a püspök urat annak célszerű felhasználására. Ehez képest a 80 font sterlingből a mi pénzünk szerint 1008 frtból 700 frt toroczkói ekklezsiánknak, 308 frt pedig hódmezővásárhelyi l. ekklezsiánknak adatott. Előbbi, tekintettel a toroczkói tűzkárosultak számára eddig befolyt s még folyamatban levő hazai segélyre, mely sebeiket jelenleg jóformán enyhíteni fogja, a jövő iránti gondoskodásból is, angol alapítvány czimen fenmarad s abból első sorban a tűzkárosultak gyermekei fognak az iskolában, esetleg az ipari pályán segélyeztetni. Utóbbi összeg h.-m.-vásárhelyi l. ekklezsiánk vizár által sujtott szegényebb sorsu tagjainak fog kiosztatni. Nem kétkedünk benne, hogy e segély mindkét helyen csak fokozni fogja a vallás és egyház iránti buzgóságot. Mert angol testvéreink adománya végre is e forrásból származott. Fogadják részünkről e helyen is hálás köszönetünket ez újabb szivességért, melylyel egész vallásközönségünket ismét lekötelezték.

A br. Baldácsy Antal alapítványa ügyében az egyházkerület meghatalmazottjai idei május 22-én tartották meg évi közgyűlésüket Budapesten, hol vallásközönségünk részéről főt. Ferencz József püspök és mlts. Hajós János ministeri tanácsos voltak jelen.

Az ülésen az igazgatóságnak a múlt évi ápril 11-én tartott közgyűlés óta tett eljárásáról szóló részletes jelentése s egyszersmind azon javaslatai tárgyalattak, melyeket, a helyzetből merítve, jövőre követendőknek lát.

Az igazgatóság jelentése s javaslatai folytán a közgyűlés által letkezett határozatokat, melyek a haszonbéri viszonyok, telekkönyvi állapotok, vízművek, vízhasználati jogok rendezése körül hozattak s hű képét tüntetik fel annak, hogy az alapítványi ügy kezelése által erős léptekkel közelg a felejtetlen végrendelkező nemes intentiójának hovatovábbi megvalósításához — itten részleteiben mellőzve, csupán azt az örvendetes eseményt emeljük ki, mely a számadás és költségvetés végeredménye folytán a közgyűlést a jövedelmi osztalék kiszolgáltatásának összegére nézve 1883-ban hozott határozata módosítására vezette.

Ugyanis az akkori körülmények szerint az osztalék az egyes superintendentiák részére évi 2000 frtban állapított meg; ez alkalommal számba vétetvén, az 1886-dik évi számadás végeredménye, a mi az 1885. évi pénztári maradvánnyal bevételi többletül 13,242 frt 42 krt mutatott; megállapítván egyszersmind az 1887-ik évi költségvetés is, a mely előírányoz: bevételképen 56,294 frt 40 kr, kiadásképen 16,251 frt 30 krt, s így 1887. végére teljes bevételi többletül 40,043 frt 10 krt, melyből 13,242 frt 42 kr a múlt évi megtakarítás, 26,800 frt 78 kr pedig a f. évi bevétel és folyó kiadás fedezése után fennmaradó eredmény, — a közgyűlés meghatározta, hogy a múlt évi megtakarításokra való tekintettel, pótlólag s most egyszerre kiadva az egyes kerületek évi 2000 frt jutaléka 500—500 frttal szaporittassék. Ezen 500 frt pótléket, valamint az 1887. évi első részletül szolgáló 1000 frtot vallásközönségünk már meg is kapta.

Egy más fontos intézkedése a közgyűlésnek, hogy a tőkésítés hányadául a tiszta javedelem 5%-át állapította meg, a mi 1887-re 2002 frt 10 krt tesz.

Elintézzellenül maradott, vagyis az 1888-ik évi közgyűlésre halsztatott az igazgatóság beállításának kérdése, mivel a kerületek részéről e kérdésben a nyilatkozatok mind nem érkeztek be. Ennyit az ülésről!

Ezen alapítványa a nemes végrendelkezőnek már is sok szükségünket enyhíti s jogos lehet reményünk, hogy hova-tovább minél jobban érezteti áldását.

Ifj. Peielle István alapítvány. Peielle István, kolozsvári tekintélyes kereskedő és neje Rauch Katalin kegyes és jó szülőkhez méltólag emeltek örök időkig tartó emléket múlt évben elhalt egyik kedves fiok-

nak ifj. Peille Istvánnak, azon nagyszerű alapítványban, melyet azon két intézetnél tettek, melyekben a szeretett fiu tanult.

A kolozsvári unitár. colleg.-ban ugyanis 3000 frtot s a keresked. akadémiánál is 3000 frtot alapítottak. Valóban fölemelő, hogy a mai anyagi világban is találatnak, kik a szellemiekre is oly szépen gondolnak.

A főiskolánkat illető alapító levelet itt közöljük:

Tekintetes Kovács János igazgató-tanár urnak. Helytt.

Tekintetes Igazgató-tanár ur!

Alólírottak Peille István és neje, szül. Rauch Katalin az 1886. ápril 16-án korán elhunyt felejthetetlen kedves fiunk, Peielle István drága emlékéért a kolozsvári unitárius főtanodában, melyben ő annyi kellemetes órát töltött, melyet annyira szeretett s melynek 1875. szeptől 1881 júliusig egyik szorgalmas és kedvelt tagja volt, megörökíteni óhajtván: e czélból az ide mellékelt 3 drb 122. 811. 122. 812 és 122. 813. számú külön-külön ezer p. frtról szóló s 1887. jan. 1-től járó 12 drb. szelvényekkel ellátott 5%-kal kamatozó „Járadék-kölcsön“ kötvényekben 3000, azaz háromezer frt alapítványt teszünk a következő feltételek alatt:

1. Ezer frt a 122. 811. sz. kötvényben csatoltassék az unitárius tanári nyugdíj és özvegy-árvai alaphoz.

2. Kétezer frt a 122. 812. és 122. 813. sz. kötvényekben kezeltessék mindig külön e czímen: „Ifj. Peielle István emlékére szülői: Peille István és Rauch Katalin által tett alapítvány.“

3. A 2000 frt alapítvány évenkénti kamatjából 1% tőkésítettessék, a többi minden iskolai év végén feddhetetlen jellemű, jó magaviseletű és kitűnő tanulóknak, vagy tanulóknak adassék, oly módon és mértékben, a mint az iskolai igazgatóság meghatározza. A kijelölnél első sorban e két kelléket kívánjuk mindig szem előtt tartani.

4. Valahányszor a fennebbi módon kijelölt tőkésítéssel újabb 1000 frt gyűl össze: ez is a tőkéhez csatolandó s a 3-ik pont szerént kezelendő.

Jól esik a kimondhatatlan veszteség miatt gyászba borult lelkünknek az a tudat, hogy míg egyfelől kedves fiunknak tehetségünk szerént e csekély összegben maradandó emléket állítunk, másfelől egy általunk nagyrabecsült humanus intézet tanárai iránti hálánkat s tanulóiránti jóakaratumkat tényleg is kifejezhetjük.

Fogadja a tisztelt tanári kar a nevelés oltárára tett emez áldo-

zatunkat avál a szives készséggel, minővel azt gyógyírt kereső szívének tenni kívánta.

A tkts. igazgató-tanár urat az igazgatóságához bejelentésre felkérve, teljes tisztelettel maradunk

Kolozsvártt, 1887. jun. 21-én.

Peielle István és

Peielle Istvánné, sz. Rauch Katalin.

A képviselőválasztásokról annyiban mi is megemlékezünk, hogy főt. Ferencz József püspök ur, ki a lefolyt országgyűlésen a toroczkói választókerület országgyűlési képviselője volt, e kerülethez intézett beszámoló, illetve bucsulevelében kijelentette, hogy tekintettel a képviselőválasztásokkal járó egyenetlenségekre és kellemetlen surlódásokra, jövőre nem hajlandó az újabb képviselői megbízást elfogadni. A mint értesülve vagyunk, a püspök urat Abrudbányán is fel akarták léptetni, de ugyanazon okokból ott sem fogadott el jelöltetést. A mennyire sajnáljuk, hogy püspökünk a jövő országgyűlésen e szerint nem lesz a képviselőház tagja, mely állásában is még nem egy esetben hasznos szolgálatokat tehetett volna egyházunk érdekében is, másfelől jól esik tudnunk, hogy ismét állandóan köztünk és kizárólag egészen a mienk lesz.

A magyar tud. akadémia idei nagygyűlésén Orbán Balázs országgyűlési képviselő, egyháztanácsos, a „Székelyföld“ nagyérdemű írója az akadémia levelező tagjának választatott. Méltó kitüntetése ez a valódi érdemnek, melyhez szívénekől gratulálunk. — Kóvári László történelemíró, folyóiratunk munkatársa, a kit ezelőtt 2 évvel választottak akad. I. tagnak, mély eszmékben gazdag székfoglalót tartott az akadémia tavaszi gyűlésén.

A tanügy köréből. Kolozsmegye kir. tanfelügyelője, Kozma Ferencz hivatala elfoglalása óta, mint a közigazgatási bizottságokhoz beterjesztett jelentései mutatják, a megyén ez ideig 91 és a városon 32 iskolát látogatott meg, köztük néhány községi és állami több izben is. Legfőbb igyekezetét, miután új iskolák szervezése ez idő szerint amugy is szünetel, a pontos iskoláztatásra, belső felszerelés tökéletesbitésére és a tanterv teljesebb kivitelére fordítja. Ezek mellett — örömmel jegyezzük meg — hogy a községi és állami iskolákban a vallás tanításra és a vallásos nevelésre különös figyelmet fordít. A szűkös pénzügyi viszonyok mellett is sikerült ez év folytán a kalota-szentkirályi állami iskola számára czélszerű tanhelyiségek és tanítói lakások építtetését keresztül vinnie. Előkészítette a mérai községi iskolánál az építkezést községi erővel. A b.-hunyadi felső népiskola átalakítása polgári iskolává szintén annyira elő van készítve, hogy az már az őszön meg fog nyit-

tatni. Alapos remény van továbbá, hogy a kolozsi állami iskola is mihamarább célszerű tan- és tanítói lakhelyiséget fog kapni. Mindez eredmények feljogosítanak azon alapos reményre, hogy a többi iskoláknál fenforgó bajok és hiányok is fokozatosan elenyésztetnek.

— Kisgyörgy Sándor kénosi lelkésztől az alábbi érdekes levelet vettük. „Kénos, 1887. jun. 20. A nevelésügy barátai előtt talán nem lesz érdektelen, ha egy mezőszégi, vegyes lakosságú község állami iskolájáról, — melynek népességét nagy részben az ottani tekintélyes unitárius ekklezsia növendékei teszik, — zárvizsgálati tudósítást adok.

A napokban, családi ügyben a Mezősége Szovátra utazván, örömmel értesültem, hogy pár napi ott időzésem alatt fognak megtartatni a jelen tanévi zárvizsgálatok az ottani állami népiskolában, és pedig jun. 11-én a leányok, jun. 12-én a fiuk részéről. Nagy érdeklődéssel vágytam egy, a nevelés terén valóban elmaradott s külsőleg és tán belsőleg is eloláhosodott népiskolájában tanuja lenni egy pár évi ugynevezett jótanítás eredményének.

Első nap tehát a leányok vizsgáján gyönyörködhettem és valóban gyönyörködtem is, a vizsgán jelen volt 40—50 leány növendék mindegyike annyira tisztességesen és szabatos magyarsággal felelt a feltett kérdésekre. A növendékek ügyes és határozott feleletei mellett szép volt látni azt az odaadó, nyájas és valóban kedves bánásmódot, melyet oly nemes türelemmel tanusított Lasch Józéfa urasszony, mint valóban hivatott tanítónő.

Midőn a rendes tárgyak vizsgája bevégeződött, egy másik teremben újabb meglepetésre találtam: a kézi munkák kiállításában. Voltak a kiállított női munkák között gyönyörűen készített asztalterjtők, mintaszalagok s keresztszem himzések és aztán a népies viselethez tartozó különféle varrások, kötések és horgolások. Ennyi ügyességre s munkáságra szoktatni annyi járatlan s az ilyen munkától egészen idegen növendékeket, bizony ahoz roppant türelem és nagy buzgóság s igazi ügyszeretet kell, a mikkel nevezett tanítónő elég gazdagon meg van áldva Istentől!

Második nap, vasárnap, a fiuk vizsgája volt Binder János tanító ur kezelése alatt. A fiuk száma szintén 40—50. Itt ismétlődött a leányoknál előbb említett nyelvkérdéssel való sikeres elbánás feletti örömem. Meglepett itt is a román nyelv és a nagy hosszú haj viselés iránti hajlandóságból sikeresen kitértett tanulóereg egyöntetű, tisztasággal párosult jó kinézése. Örömmel láttam versenyre kelni az egész tanulóereget a feleletek élénk előadásában, olvasás, számolás s általában minden tárgyból.

Általában mindkét nembeli növendékek vizsgáját úgy az egyes tárgyakban, mint összevéve is kitűnőnek mondhatom.

A közérdeklődésben sem volt hiány, mert mindkét nap tömegesen jöttek a látogatók, szülők, tanügybarátok s különösen az iskolatanács tagjai fáradhatlan elnökük tek. Gothárd Sándor urral élükön, ki lankadatlan kitartással és nagy ügyszeretettel vezette az egész két napi zárvizsgálatot.

Istené legyen a dicsőség s magas kormányunké a hála, hogy a nevelésügy szent országát ide is elérkezni segíté, és a szováti derék intelligentiáé a dicséret, kik közös akarattal készítették s nemes pártfogásukkal ma is egyengetik a nevelésügy utait! És végül legyen a köztiszteletben és méltó elismerésben részesült tanítópáré az öntudat legszebb jutalma, kik egy pár év alatt annyira átalakították nemes buzgalmu törekvéseik által a szováti nevelésügyet!

A vallás-vizsgán nem lehettem jelen, mert az pár héttel korábban tartatott meg, de az iskolatanácstól örömmel értesültem, hogy az unitárius növendékek az illető lelkész urtól nyertek oktatást és dicséretesen vizsgáztak.

Régi mondás: „hogy ha meg akarsz egy község jóllétéről győződni, nézd meg annak iskoláját és templomát!“ Szováton a ki ezelőtt pár évvel megfordult, egyik magyar protestáns templomot teljesen romban, a másikat romlásnak indulva láthatta; tekintélyes kinézésű iskolát pedig hiában keresett

Egy pár év óta iskolája diszes épületben, mindkét temploma pedig egy év alatt újra építve és kijavítva állanak. Ha tehát ezek, mint a munkásság és vallásosság tanmühelyei, csakugyan a nép jóllétének hirdetői lehetnek, adja az egek Istene, hogy e népről legyen, a mit hirdessenek, hogy ez épületek hiv használatából, a vallásosság révén, szálljon reájok valódi jóllét és igaz boldogság!“

Tordaaranyosi egyházkörünkben a tankötelesek közül némelyik egyházközségben 20—30 is kimaradt, nem járt iskolába. E körben az iskolák a legtöbb helyt községiékké tettettek éppen abból a célból, hogy az iskoláztatás jobb legyen s ime az illető hatóságok csak úgy gondoskodnak, hogy igen sok tanköteles nem kapott helyet az iskolában. Az Egyházi Képv. Tanács meg is kereste a megyei közigazgatási bizottságot ez ügyben és egyuttal az esperes utján az ekkleziáknak megrendelte, hogy a hol a tanköteleseket az állami vagy községi iskolák nem bírják befogadni, az illető ekkleziá állítsa vissza népiskoláját. E dologból a tanulság: hogy ekkleziáink ne adják fel oly könnyen iskoláikat; a kötelesség pedig: hogy most, a hol szükséges, igyekezzenek minél hamarább visszaállítani, hogy kevesbitsék az

iskolába nem járók nagy %₀-át, mely a mi róvásunkra évenként kimutattatik s a melyet lehetetlen tovább is közönyösen nézni.

Uj lelkészek. Ravába V é g h Mihály, Sepsi-Szent-Királyba Vaska Béla, Tartsafalvára Ü r m ö s i Sándor — papjelöltek választattak meg lelkészeknek. Üdvözljük az ifju papokat, kiknek tehetségéhez, buzgalmához és lelkesedéséhez a legjobb reményeket kötjük.

A Dávid Ferencz egylet a f. év közgyűlésén, mely a zsinatot megelőző napon Dicső-Szent-Mártonban tartatik, tiszt. Ü r m ö s i K á l m á n lelkész ur a ny á r i vallásos tanításról fog értekezni, a mit vitatkozás követ. Az egylet választmánya ezzel a tárggyal kapcsolatban megvitatásra a fiók-egyleteknek a következő kérdéseket tűzte ki: 1. A nyári tanítás miként lenne reformálandó? 2. Mily segédkönyvek és hogy készíttessenek (pályázat útján vagy megbizásra?) 3. Kizárólag a papok tanítsanak-e, a mesterek az énektanításra szorítkozván? 4. A növendékek kötelezése, hány éves korban kezdődjék s meddig terjedjen? 5. A mulasztók büntetendők-e, és hogy? 6. A szorgalmas tanulók jutalmazása szükséges-e, ki és hogy eszközölje?

Zsinati prédikátorok. Folyó évi sept. 4-re dicső-szent-mártoni ekleziánkba kitzűött zsinati főtanácsunkra a főt. püspök ur már ki-rendelte az egyházi szónokokat. A zsinat első napjára egyházi beszéd tartásra Derzsi K á r o l y, budapesti, az urvacsorai beszéd tartásra Kisgyörgy S á n d o r kénosi s a zsinat másod napján az ujonnan kibocsátott lelkészek fölavatási ünnepélyén egyházi beszéd tartásra M ó z e s A n d r á s kolozsvári lelkész afiait. A főt. püspök ur maga szintén első napján a zsinatot üdvözlő, másod napján az uj lelkészekhez intézendő főpásztori beszédet tart, mint ez rendesen szokás. E zsinaton R é d i g e r G é z a munkatársunknak e folyóirat 1885. évi (XX. évf. 99. lap) folyamában megjelent hymnusa is az isteni tiszteletnél használni fog.

Az unitárius főiskolában a vizsgálatok nagy érdeklődés mellett jun. 30-án végződtek be. Ministeri biztos volt dr. Berde Áron egyetemi tanár. P. Horváth Kálmán áldozatkész isk. főgondnok ez évben is 100 frtot tűzött ki jutalmul leendő kiosztás végett a jeles tanulók között. Papi szigorlatra előállottak 4-en, kik közül 2 jó, 1 elégséges eredménnyel tette le a szigorlatot, 1 pedig két tárgyból visszavetett, szeptember haváig uj szigorlattételre utasított. Érettségi vizsgálatra állott 28; ebből jeles eredménnyel átment 6; jóval 10; elégséggel 5; egész évre visszavetett 3; egy-egy tárgyból szeptember havában teendő javító vizsgálatra 4. Az érettségi vizsgálat befejezése után főtiszt. Fe-

rencz József püspök ur, mint az E. K. Tanács részéről vizsgálati elnök, a vizsgáló bizottságot és a tanári kart gazdag ebéddel vendégelte meg.

Kolozsvári főiskolánk részére a nagyméltóságú vallás és közokt. ügyi miniszterium 3800 frtot kegyeskedett a jövő évre segélyképpen utalni, minek felhasználásáról a közelebbi zsinati főtanács fog határozni.

Gyászhirek. Kovácsi Antal tanártársunkat, közigazgatási jegyzőt nagy veszteség találta neje Ajtai K. Rózália f. évi máj. 28-án több heti szenvedés után bekövetkezett halálában. Egy női erényekben gazdag sziv szünt meg dobogni az elhunytban, ki szivjósága, finom modora s a jótékonyág mezején tanusított keresztényi buzgósága és közhasznú élete által szép emléket hagyott maga után. Egyetlen gyermeke maradt Róza, ki Boros György tanár neje. — Kozma Endre ügyvéd és nyug. kincstári ügyész f. évi máj. hó 21-én temettetett el Maros-Vásárhelyt nagy részvét mellett. Általánosan tisztelt és szeretett férfit s buzgó egyháztanácsos volt s folyóiratunk pártolója. Az elhunyt fia dr. Kozma Jenő, maros-vásárhelyi orvos. — Albert János tordai lelkész máj. 29-én elvesztette szeretett nejét Szabó Druzsziánnát, kivel 42 évig élt boldog házasságban. — Kelemen István kézdivásárhelyi kir. t. széki bíró élete 41-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Kelemen Albert marosköri esperesnek volt a testvére, munkabíró és nemes szivű ember. — Nagy-Solymosi Koncz Lajosné sz. Szombatfalvy Póli, a jó nők egy ritka mintaképe máj. 9-én jobblétre szenderült Szombatfalván. — Török Áron felsőfehérvári esperest és családját ismételten nagy csapás érte 10 éves leánykájának Ilkának jun. 2-án történt halálában. — Pálffy Ferencz udvarm. tisztü ügyészt hasonlóan, ki jul. 1-én 10 éves leányát Rózát elvesztette. — Dr. Veress Vilmos kolozsvári felsőbb kereskedelmi akadémiái tanár érzékeny veszteséget szenvedett, 4 éves leánya Gizella máj. 28-án történt halálában. Fekete Kálmán távirtdai hivatalnok Debreczenben rövid szenvedés után elhunyt.

Kelemen Benő arczképe költségeit Szigethy Miklós szucsági birtokos, ny. honvéd-ezredes sziveskedett fedezni, miért fogadja legmelegebb köszönetünket.

A szerkesztőség postája.

Több dolgozatot hely szüke miatt nem közülhettünk, mivel füzetünk nagyobb részét nagy jóltevőnk érdekes életrajzának kellett szentelnünk. De rendre jőni fognak azok is. — E füzetünk 5 $\frac{1}{8}$ ivet tartalmaz.

ARANYKÖNYV.

ANGOL TESTVÉREINK ÁLTAL A TOROCZKÓI TÜZVÉSZ ALKALMÁBÓL TETT KEGYES ADOMÁNYOKRÓL.

E füzetben a különfélék között meg van említve, hogy Ierson ur, az unitarius társulat titkára Londonban, a toroczközi tüzvész alkalmából angol testvéreink részéről 80 font sterlinget küldött segélyül. Ez összeghez Ierson ur jun. 24-ről még 50 font sterlinget küldött, ugyanakkor közölve a kegyes adakozók neveit is, a mint következők:

Nettlefold ur 50 f. Garrett A. k. a. 1 f. 1 s. Meltzer C. M. ur 10 s. Garrett L. K. k. a. assz. 1 f. 1 s. Hanox k. a. 1 f. 1 s. Brucen assz. 3 f. Colfoxné assz. 5 f. Lewis B. ur 1 f. Wolbeyné assz. 1 f. Tiszt. Hunter T. ur 1 f. 1 s., Tiszt. Dr. Drummond ur 10 s., Tiszt. Steinthal S. A. ur 10 s., Tayler S. S. ur 1 f., Clephan E. ur 1 f. 1 s., Hampson k. a. 5 f., Bucktonné assz. 5 f. Oramné assz. 1 f. 1 s., Garrett E. J. k. a. 1 f., Turnerné assz. 1 f., Colfox W. ur 5f., a hovell castle-i iskola növendékei Lancasterben Talbot F. T. ur által 1 f., A. F. I. 1 f. H. 7 s. 6 d., gyűjtés a canon-atezai estélyen 23 f, 11 s. 6 d. Ugyanczen gyűjtés alkalmával ígért adomány Tiszt. W. G. ur által Gál Miklós ur tanuló-társaitól 5 f. Összesen 130 font sterling.

(A mi pénzünk szerint tesz 1638 frtot.)

De álljon itt az Ierson ur levele is, mely mellett az utóbbi 50 f. sterlinget elküldötte:

Essex Hall, Essex St. Strand,
London. W. C. jun. 24. 1887.

Ferencz József püspöknek.

Kedves uram, itt küldöm toroczközi szenvedő barátink részére tett aláírásokról az egyenleget. Nem kétlem, hogy az egész összegre szükség lesz és ön minden aggodalom nélkül elfogadhatja. A mi közönségünknek jól esik, hogy ily esetben segédkezet nyújthat és a mit erre adnak legyen ön megnyugodva, nem történik más méltó tárgy rovására. A jótékonyág összege nem egy meghatározott mennyiség, a mely csak bizonyos czélokra lenne fordítható és sokan, a kik nem könnyen adakoznak valami egyébre, oly dologra vagy valamely különös czélra, a mi rokonszenvöket fölébreszti, szívesen adnak. A mellékelt kimutatásból ön láthatja, hogy az adakozók száma nem nagy, úgy hogy nagy mező van hagyva bármely segélyösszegre, a melyre más czélokra szükség lehet. De tény az, hogy a mi közönségünk a nyomor érdekében tett felhívások iránt különös fogékonyságot tanusít és ismétlem, hogy ez fokozza az ők áldozatkészségüket. Az a jó, a mit gyakoroltak ép oly becses rájuk nézve, mint azokra nézve, a kiket azzal segíteni kívánnak s végre is nekünk jól esik, hogy magyar fi- és nőtestvéreink érezni fogják az őket ért csapásban feljök nyújtott